

«Arap bahary» taryha öwrülip gitdimi?

Category: Kitapcy, Publisistika, Sözler

написано kitapcy | 26 января, 2025

"Arap bahary" taryha öwrülip gitdimi? «ARAP BAHARY» TARYHA ÖWRÜLIP GUTARDYMY?

«Arap bahary» wagtynda bolup geçen wakalar geçip giden tapgyr däl, gaýtalanyp duran medeniýetdir.

Kairiň merkezindäki «Tahrir» meýdanynda 2011-nji ýylyň protest demonstrasiýalary wagtynda gurnalan bir çykyş / Fotosurat: AP

Durmuşyň iň esasy hakykatlarynyň üstünde umumy pikir meňzeşligi ýok. Syýasat hem şolaryň biri. Hatda başynda gelýär...

Umumy pikiriň bolmazlygynda mesele ýok. Şonsuzam Allatagalanyň kitabynda bu barada şeýle diýilýär:

«Rebbiň rehmet (we hydaýat) edenlerinden başga (adamlaryň köpüsi gereksiz düşünişmezlikler we ambisiýalar bilen berbaşagaý. Alla olary şunuň üçin (her kim öz bilýänini orta goýsun diýip) ýaradypdyr».

Galyberse-de, käbir düşünişmezlikler umumy akymy baýlaşdyryp we güýçlendirip bilýär. Emma bu «tebigy» düşünişmezlik ölçegi

doly ýykgynçylykly işlere duşmançylykly hereketlere girişse, düýbünden başga zada öwrülýär.

Häli-häzirlerem Birleşen Korollykda, Kanadada we beýleki daşary ýurtlarda oturýan, «Musulman doganlar» toparynyň we şoňa meňzeşleriň maksatnamasynyň hasabyna işleýän (şeýle-de hökman şol guramanyň agzalyk karty bar agzalar bolmagy gerek däl) kişiler bar.

Bularyň nyşanasynda häzir iň güýçli Arap ýurdy, araplaryň iň esasy merkezi, gaý-tupanlara we betbagtçylyklara garşy iň ýokary we iň berk barýeri bolan Saud Arabystany bar.

Birleşen Korollykda we Kanadada oturýan bu adamlar, elbetde, iňlis-kanada gulluklarynyňam habarlylygynda, ýykgynçylykly, nigilistik, hakykata çapraz gelýän missiýa üçin işleýärler. Şeýle adamlaryň niýetlerine girjek bolup duramzok, şonsuzam her kim eden işi üçin Hudaýa hasap berer.

Bu topar meýdana täze çykdymy?

Edil beýle-de däl. Tersine, özüne meňzeş halkalara goşulan täze halka...

Б. В. Долгов

**ФЕНОМЕН
«АРАБСКОЙ ВЕСНЫ»
2011–2016 гг.**

**ПРИЧИНЫ,
РАЗВИТИЕ,
ПЕРСПЕКТИВЫ**

ТУНИС

ЛИВИЯ

ЕГИПЕТ

СИРИЯ

АЛЖИР

URSS
kitapcy.ru

2012-nji ýylyň 11-nji martynda şol döwür atlandyrylyşy ýaly «Arap bahary» ýurtlarynda, aýratynam Tunisde, Müsürde, Liwiýada, Ýemende bolup geçenlere meňzeş görnüşde näbelli topar saudlary «jumga çykyşyna» çagyryýan «Facebook» sahypasyny döretdi.

Şol gün has soňra «Huneýn günü» diýlip ýatlanmaga başlandy. Şonda adamlaryň bir bölegi sandyr-sandyr etdi, bir bölegi haýrana galdy, bir böleginiňem gorkudan ýaña gözleri uçganaklady.

Şol döwür şeýle ýazypdym:

«Nämüçin käbir intellektual saud elitalar bilen käbir (Facebook) we (Twitter) ýaşlary Saud Arabystanda Sanadyr Kaire

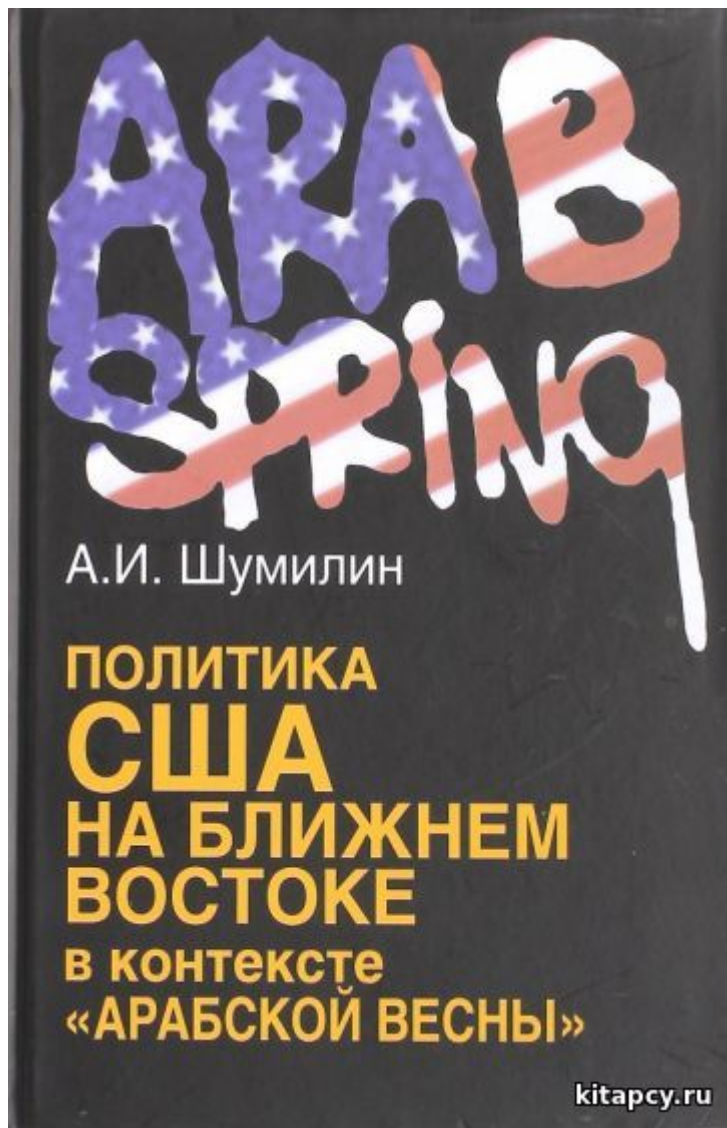
meñzeş «Gahar-gazap jungasy» bolup geçjegine ynanmaga gyssandylar? Nämüçin munuň hakykylygyndan şübhelenen adamy ýekirdiler, aýypladylar, ýanalmaga degişli gara sanawa girizdiler? Bu hadysalaryň ritminiň arasynda wagtyň geçmegi bilen ýitirmäge degişli däl möhüm soraglaryň biri.

Ýene şol döwürde munuň sebäbini şeýle düşündiripdik:

Munuň sebäbi, kabul etmeleri (восприятие) bulaşdyrmaga esaslanýan ýalňyş ündewlere berenleriň we hadysalary seljermäge gyssananlaryň kösenýän psihologiki kemçiligi bolup biler. Tunisde, Müsürde bolup geçen gorkunç ýer yranmasyndan soň bularyň psihikasy bozuldy we ýalňyş pikirlere taýdylar.

Betbagtçylygyň bolup geçendigini we bu tupan tolkunynyň Saud Arabystany bilen birlikde uemme ýere ýaýylmagynyň gutulgysyzdygyny we mundan gaçyp sypmagyň mümkin däldigini pikir etdiler.

Aýratynam birnäçe arap emeli hemra kanalynyň şeýle rewolýusiýa görnüşindäki tupan ilýuziýasyny hezil edip efire bermeginden soň käbir arap žurnalistleri, hatda köpüsi, hiç bir arap ýurdunyň Tunis-Müsür tolkunlarynyň täsirinden çetde galyp bilmejegini ýazdylar.

Adamlar meseläniň her bir arap ýurdunda ussatlyk bilen amala aşyrylan katalogdan has çylşyrymlydygyna düşündiler.

Şonuň üçinem 2024-nji ýyla, ýagny biziň günlerimize gaýdyp geler bolsak, «Arap bahary» möwsüminiň atmosferasy, ynjylary, sözlenen sözleri, pirimleri, demleri, toparlary geçip giden döwür däldir. Gaýtam tersine, hemaýatkärleriniň saklaýan we suwlap duran dowamly hereketdäki durnukly medeniýet, hemişelik partiýalar, global we regional bähbitlerdir.

«Arap baharyny» döredijileriň diňe şahslar ýa-da şahslaryň kämilligi ýa-da hemaýatkär toparlaryň hakykaty görendigi sebäpli indi ömrüni soňlan güýçler bolandygy pikirini ýerleşdirmek isleýänlar bar bolsa, bular bize bildirmezden täzesini geçirmek üçin bize hažyk-hužyk edýänlerdir. Ýa-da gynançdan ýaňa ýigrenje gark bolanlar, häzirkî ümsümligiň mazasyny görmek, asuda ýaşaýşyň we gaflatyň ýumşaklygynyň içinde owadan ukلامagy saýlap alanlardyr.

«Arap bahary» wagtynda bolup geçen wakalar geçip giden tapgyr

däl, gaýtalanyp duran medeniýetdir.
Mişari ZEÝDI,
Saud Arabystanly žurnalist.

Penşenbe, 15.02.2024 ý. Publisistika